

Over het afstemmen van taal(integratie)trajecten van leerlingen en hun ouders via een structurele samenwerking tussen het basis- en het volwassenenonderwijs

Conceptnota voor nieuwe regelgeving

Loes Vandromme, An Christiaens, Peter Van Rompuy, Brecht Warnez
en Toon Vandeurzen

29/01/2026

Inhoudstafel

1. Situering

- 1.1 Nederlands als bindende kracht
- 1.2 Stand van zaken in basis/secundair/OKAN
- 1.3 Rol van volwassenenonderwijs & inburgering

2. Uitdagingen, kansen & inspirerende initiatieven

3. Voorstel van aanpak

Situering

Nederlands als bindende kracht

- Nederlands = toegang tot identiteit, participatie en debat
- Voorwaarde voor succesvolle schoolcarrière en job
- Regeerakkoord 2024-2029: aanklappend, overkoepelend en ambitieus taalbeleid
- Ouders die Nederlands beheersen → sterkere partner van de school

Situering

Stand van zaken: basisonderwijs

- KOALA-taalscreening op 5 jaar (groen/oranje/rood)
- Verplichte taalintegratietrajecten
- Extra middelen (o.a. 12 mln en bijkomende budgetten/criteria 'thuis taal niet NL')
- Anderstalige nieuwkomers: rechtstreeks traject (geen screening)

Situering

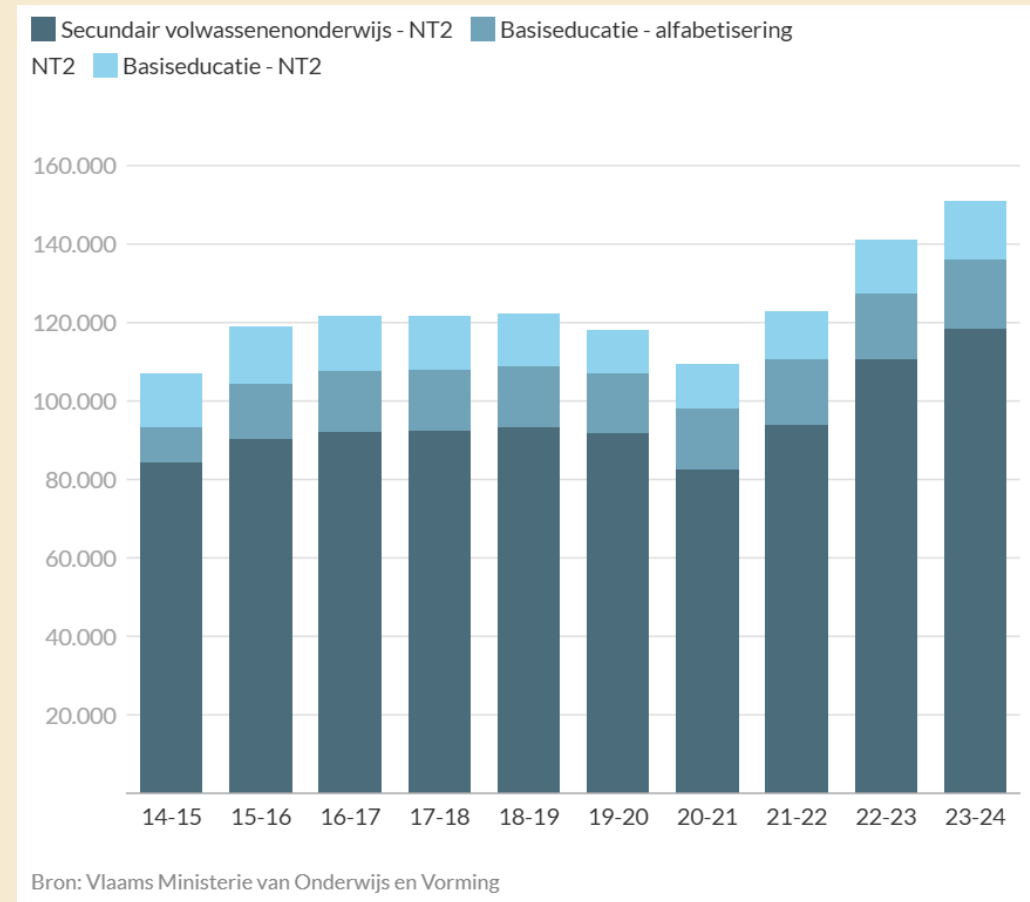
Stand van zaken: secundair onderwijs & OKAN

- Secundair: verplichte screening bij instroom; tijdelijke maatregelen (inhaallessen, +3u NL)
- OKAN: onthaaljaren en vervolgondersteuning; verschillende organisatie in BaO/So
- Lestijden OKAN in BaO vanaf bepaalde aantallen; pleidooi voor eerder structurele drempelverlaging

Situering

Volwassenenonderwijs (CBE/CVO)

- Groot, modulair NT2-aanbod, flexibel in tijd/plaats/vorm
- 141.000 unieke inschrijvingen NT2/alfabetisering NT2 (2022-2023)
- 151.000 unieke inschrijvingen NT2/alfa NT2 (2023-2024)
- Belang van NT1 voor laaggeletterde Nederlandstalige volwassenen
- Overheid moet blijvend investeren (nabijheid, wachttijden vermijden)

Situering

Inburgeringstrajecten: weg naar B1 mondeling

- Vernieuwd inburgeringsbeleid → focus op B1 mondeling (2 jaar na attest)
- Contextgericht leren: bv. lessen op school van de kinderen of op de werkvloer
- Oefenkansen naast taallessen ingebed en opgevolgd; eigenaarschap van de inburgeraar

Uitdagingen, kansen en inspirerende initiatieven

Uitdaging: verkokering doorbreken

- Trajecten kinderen ↔ trajecten ouders lopen parallel, niet geïntegreerd
- Minder ouderbetrokkenheid, minder oefenkansen thuis, gemiste leerwinst
- Strategisch Plan Geletterdheid: veranker geïntegreerde trajecten met scholen

Uitdagingen, kansen en inspirerende initiatieven

Kansen: momentum en middelen

- Regeerakkoord & Beleidsnota Onderwijs nemen ambitie expliciet op
 - Extra middelen voor NL in KLO/LO en volwassenenonderwijs (begroting 2025)
 - BBT 2026 : Overkoepelende strategische doelstelling 1: Inzetten op de verbindende en emanciperende rol van Nederlands
- Focus op ouderbetrokkenheid; thuisbetrokkenheid levert +2–3 maanden leerwinst (evidence)

Begrotingsinvesteringen 2026

	BO 2026
Digitalisering in het onderwijs	154.000
Verlaging schoolfactuur/opwaardering BSO, TSO, KSO	18.333
Kwaliteit onderwijs en versterken leerkracht	0 *
Cofinanciering lokaal sociaal beleid (gezonde voeding)	70.000
Inductiejaar	38.700
Zij-instromers	14.100
Hoger onderwijs	6.667
Master basisonderwijs & professionalisering basisonderwijs	0 *
Versterking Nederlands in het kleuter & lager onderwijs	80.000
Versterking Nederlands in het volwassenenonderwijs (B1 Mondeling)	10.000
Onderwijsinfrastructuur	20.000
	411.800

* Begrotingsinvesteringen na 2026

Uitdagingen, kansen en inspirerende initiatieven

Inspirerende initiatieven in Vlaanderen

- KAAP (Antwerpen): NT2 op school van het kind, schooltaal centraal
- Schoolklap: wekelijkse conversatie over schoolse thema's
- CVO Crescendo – Mechelen: NT2 in 6 basisscholen, uitleg schoolwerking
- Ligo 'Ouders en school': betrokkenheid van laagopgeleide (anderstalige/NL-talige) ouders
- Effecten: betere school-oudercommunicatie, meer participatie, snellere taalverwerving kinderen.

Voorstel van aanpak

Instrument: tijdelijke projecten (decreet van 9/12/2005)

- Snel experimenteren, afwijken waar nodig, leren en opschalen
- Toepasbaar op basis- en volwassenenonderwijs
- Duidelijkheid creëren: toepassingsgebied expliciet uitbreiden naar CBE

Voorstel van aanpak

Focus van de tijdelijke projecten

- Geïntegreerd ontwerp: trajecten kind + ouder op elkaar afgestemd
- Schooltaal toegankelijk maken; oefenkansen in school/thuissituatie
- Contextgericht leren op school van het kind
- Delen van infrastructuur en werkingsmiddelen
- Teamwork: basisschool ↔ CBE/CVO; plus welzijns- en lokale partners (Huizen van het Kind, bibliotheken, brugfiguren)

Voorstel van aanpak

Organisatie: oproep, selectie en ondersteuning

- Projectoproep via Vlaamse Regering met evenwichtige selectie (stedelijk/landelijk; veel/weinig ervaring; OKAN/niet-OKAN; NT2/Alfa/NT1; met/zonder inburgering)
- Adequate begeleiding/professionalisering mogelijk (art. 4 §2)
- Extra ondersteuning binnen beschikbare kredieten (art. 5 §1)

Voorstel van aanpak

Evaluatie en verankering

- Verplichte evaluatie (art. 6): wat werkt/waar hapert het?
- Gebruik resultaten voor organieke implementatie en structurele financiering

Conclusie

Als Nederlands de bindende kracht is...

- ... dan versterken we gezinnen met geïntegreerde taaltrajecten
- dan leren ouders op school van hun kind
- dan doorbreken we silo's tussen basis- en volwassenenonderwijs

Over het afstemmen van taal(integratie)trajecten van leerlingen en hun ouders via een structurele samenwerking tussen het basis- en het volwassenenonderwijs

Conceptnota voor nieuwe regelgeving

Loes Vandromme, An Christiaens, Peter Van Rompuy, Brecht Warnez
en Toon Vandeurzen

29/01/2026

